

EXPOZÍCIA MÚZEUM – DOMOV MÚZ LITERÁRNY SALÓN

LITERÁRNE A HUDOBNÉ MÚZEUM

REGIONÁLNI SPISOVATELIA A SPISOVATEĽKY VO FONDE MÚZEA

Čo robil Pavel Hružík na tenisových dvorcoch a aké rozprávky čítala Hana Gregorová deťom v rozhlase? Naozaj Terézii Vansovej radil pri písaní Pavol Dobšinský? Ktorý spisovateľ bol vnukom slávneho impresionistu Dominika Skuteckého? Ponúkame vám nielen prehľad, ale najmä odpovede a zaujímavosti. Poodkryte s nami tajomstvá slávnych literátov a literátok!

MANŽELSTVO V LISTOCH

Počas 33-ročného manželstva strávili takmer polovicu času oddelene a boli to práve listy, ktoré im ostávali, aby zmiernili ich odlúčenie. Manželstvo Jozefa Gregora Tajovského a Hany Gregorovej zachytáva vyše 900 listov vo fonde LHM. Zameriame sa predovšetkým na obdobie ich najdlhšej odluky počas prvej svetovej vojny, no neujde nám ani ich plánovanie svadby či každodenné starosti.

ZAČIATKY EMANCIPÁCIE V SLOVENSKEJ LITERATÚRE

Príďte sa dozvedieť niečo viac o (ne)známych ženách slovenskej literatúry, akými boli napr. Terézia Vansová či Hana Gregorová. Predstavíme vám ich literárne a osvetové aktivity spojené aj s časopismi Živena, Dennica a Slovenská žena a možno nájdeme aj odpoveď na to, kto je tá Slovenka pri krbe a knihe.

ŠTÚROVCI AKO ICH NEPOZNÁTE

Na koho žiarlila Chalupkova manželka Eufrozína? Kto sa ťažko zranil v bojoch ako dobrovoľník? Ktorý z básnikov len o vlások unikol poprave? Zacielené bude na životné osudy Jána Botta, Sama Chalupku a Andreja Sládkoviča, ktorí boli najvýraznejšie spojení s banskobystrickým regiónom. Prezradíme vám ich záľuby, inšpirácie, úspechy či zlyhania.

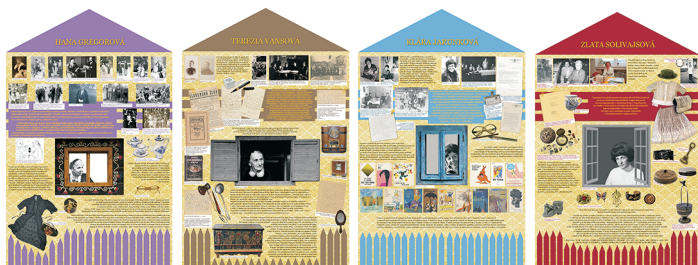
VEĽKÁ OZDOBA UHORSKA

Matej Bel - polyhistor, vlastivedný pracovník, reformátor školského systému, pedagóg, básnik, historik a predovšetkým tvorca moderného zemepisu. Po jeho smrti ho nazvali Magnum decus Hungariae – Veľká ozdoba Uhorska. Príďte sa dozvedieť viac o vzácnom vydaní jeho diela Notitia Hungariae novae historico-geographica, časť druhá, z roku 1736 s menami používateľov knihy napísanými na titulnom liste.

ILUSTROVANÝ ZÁPISNÍK

Už prvé dielo Kláry Jarunkovej *Hrdinský zápisník* sa stalo obľúbeným čítaním pre mnohé deti i dospelých. Príbehy trietakov a štvrtákov, ich dobrodružstvá i úvahy o svete dodnes nestratili na aktuálnosti. Dôležitou súčasťou detských kníh sú však aj ilustrácie – a práve to, ako ilustrácia vzniká a na čo slúži, si môžete s *Hrdinským zápisníkom* vyskúšať v našom múzeu. Mimochodom, vedeli ste, že niektoré Jarunkovej knihy ilustrovala aj jej dcéra Dana Zacharová? Informácie o živote a tvorbe oboch dám sú tiež súčasťou programu.

REGIONÁLNE ROZPRÁVKARKY

Vo svojich literárnych domovoch Vás privíta päť autoriek: Terézia Vansová, Hana Gregorová, Zlata Solivajsová, Hana Ponická a Klára Jarunková. Ich život, radosti aj starosti Vám priblížia hravé úlohy i čítanie úryvkov z ich diel. Dozviete sa, čo zažili Danko a Janko, ako vyrastala Dášenska a čo zažil v meste Štoplík, ale aj ako Veronka oslobodila holubičku a čo sa píše v Hrdinskom zápisníku.

ŠTOPLÍKOVE DOBRODRUŽSTVÁ

Jedného dňa vyskočil spod pera Hany Ponicekej – malý, korkový. Štoplík. Tri diely Štoplíkových dobrodružstiev si získali priazeň čitateľov i kritiky. Nezbedník, ktorý do školy chodil, občas nechodil (ako napovedá aj názov druhého dielu), ale zároveň aj bytosť, ktorá chce svet objavovať po svojom, je symbolom slobodného ducha, hravosti i kreativity. Prežiť Štoplíkove dobrodružstvá, ale i dozvedieť sa viac o živote jeho tvorkyne Hany Ponicekej môžete práve u nás.

VYCHOVÁVAL MA ŽIVOT A LITERATÚRA

Koniec 1. svetovej vojny znamenal zlom nielen v politike či geografickom usporiadaní sveta, ale aj v kultúre. Zo západnej Európy sa šírili myšlienky nového umeleckého smeru – surrealizmu a slovenské umelecké prostredie na ne odpovedalo svojou vlastnou, upravenou verziou – **nadrealizmom**: smerom zameraným na človeka, tajomným, náznakovým, tvoreným spontánne a často napríklad bez interpunkcie. Jedným z jeho najznámejších predstaviteľov bol práve Štefan Žáry, ktorý sa k myšlienkam nadrealizmu prihlásil vo svojich zbierkach poézie *Zvieratník* či *Pavúk pútnik*. O tom, čo Žáryho inšpirovalo, aký bol jeho život a ako vyzeral nadrealizmus v praxi, Vám radi povieme viac.

KTO ZABIL ĎURKA?

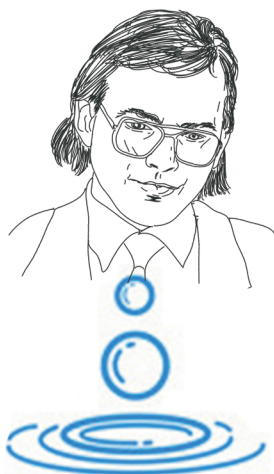
Detektívna prehliadka diela Petra Karvaša *Polnočná omša*, v ktorej sa odhalí nielen osud autora, ale aj spoločenské pomery v období 2. svetovej vojny a ich odraz v literatúre. Dedukciou sa pokúsite odpovedať na otázku – Kto zabil Ďurka? a mnohé z povedaného sa odrazí aj v súčasných slovenských podmienkach, dokonca v osobnom hodnotovom systéme.

HODINY NASPÄŤ TIKAJÚ

„Jatří našu pamäť, aby náš cit bol nielen opojný, chvíľkový a egoistický – ale hlboký, trvalý a ľudskejší. A najmä eticky záväzný.“ napísal Hamada o Mikulášovi Kováčovi. Etický rozmer v prepojení s ľudskosťou sú základné atribúty jeho tvorby v druhej polovici 20. storočia. Ovplynul nazeranie na 2. svetovú vojnu, koncentračné tábory, SNP, upozornil na pozemský svet a jeho dehonestáciu pokriveným charakterom. Básnik, prozaik, rozhlasový, filmový scenárista, ktorý spolupracoval aj s režisérom Jurajom Jakubiskom. Spoznajte Mikuláša Kováča ako básnika človeka, ľudského básnika.

VODA, ČO MA DRŽÍ NAD VODOU

Kontroverzná osobnosť? Možno i tak by sme mohli definovať Jozefa Urbana, básnika, ktorý sa už vo svojich 30 rokoch stal „maturitnou otázkou“. Prepojenosť s Elánom, nezvyčajný spôsob života a najrôznejšie sociálne pomery. Človek so zákulisím bohéma a tragickým koncom. Básne v piesňach – diskusno-zmyslový zážitok.

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA
LITERÁRNE A HUDBNÉ MÚZEUM
LAZOVNÁ 9, 975 58 BANSKÁ BYSTRICA
TEL.: +421 905 303 593 / +421 48 471 07 72
www.lhmbb.eu, lektor.lhm@svkbb.eu

OTVÁRACIE HODINY:
PON – PIA 10.00 – 17.00

Prednášky prispôbujeme veku návštevníkov.
Dĺžka jednotlivých programov je 45 – 60 min.

Vstupné do expozície: 3 € dospelí; 1 € deti, študenti, dôchodcovia
Pri návšteve všetkých troch expozícií: 3 € dospelí a 2 € deti, študenti, dôchodcovia
Voľné vstupné: deti do 6 rokov, držiteľia preukazu ZŤP, ICOM, pracovníci múzeí a galérií SR a ČR, pedagogický dozor